

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 12, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:496](#) 06-04-2021

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte griep heeft maar geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen, door hof afgewezen met overweging dat gestelde griep niet aannemelijk is geworden.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:400](#) 06-04-2021

Kon hof tenuitvoerlegging van eerder voorwaardelijk opgelegde straf gelasten, nu hof verdachte heeft vrijgesproken van ten laste gelegde feit waarop vordering tenuitvoerlegging is gegrond (zaaksbeschadiging)?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:498](#) 06-04-2021

Kon hof aanmelding bij zedenconvenant en meewerken aan convenant tussen reclassering en politie, onder meer inhoudende bezoek door wijkagent in zijn huis of omgeving, opleggen als bijzondere voorwaarde?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:497](#) 06-04-2021

Heeft hof terugwijzingsopdracht Hoge Raad miskend door te oordelen dat het straf voor feit 1 kon 'bepalen' en niet gebonden was aan motiveringseisen van artikel 358 en 359 Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:499](#) 06-04-2021

Herzieningsverzoek op basis van bij aanvraag gevoegd WhatsAppgesprek tussen moeder van slachtoffer en schoonzus van aanvrager, waardoor beroep op noodweer(exces) gehonoreerd zou moeten worden.

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 27 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1685.](#)

mr. D.G.J. Grimmelikhuijzen

Annotatie

[Afwijzing verzoek tot aanhouding zaak in verband met ontbreken doktersbriefje.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

Miskenning terugwijzingsopdracht Hoge Raad.

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

Tenuitvoerlegging voorwaardelijke straf na vrijspraak.

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

**Annotatie bij Hoge Raad 27 oktober 2020,
ECLI:NL:HR:2020:1685.**

mr. D.G.J. Grimmelikhuijzen

Noodweer en noodweerecnes blijven tot de verbeelding spreken. De materieelrechtelijke afbakening en invulling van deze strafuitsluitingsgronden is echter niet eenvoudig en sterk casuïstisch van aard. Het is niet voor niets dat de Hoge Raad in zijn overzichtsarrest uit 2016 over noodweer(exces) ietwat onderkoeld kon opmerken dat '[i]n de praktijk (...) deze strafuitsluitingsgronden soms aanleiding (...) geven tot moeilijkheden' (HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456, r.o. 3.1.1). Met voorgenoemd arrest zijn enkele lijnen uitgezet die houvast kunnen bieden bij de beoordeling van een beroep op noodweer(exces). Desalniettemin blijkt de praktijk weerbarstig. Het hier te bespreken arrest biedt daarvan een mooi voorbeeld. De nadruk zal in de bespreking liggen op de invulling van noodweer en met name de betekenis van proportionaliteit en subsidiariteit daarbij. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het ten laste gelegde delict mishandeling, dit omdat het bewijs hiervoor niet geheel onproblematisch is en het tevens goed illustreert hoezeer delict en strafuitsluitingsgrond met elkaar verbonden zijn en elkaar kunnen beïnvloeden.

Aangezien de beoordeling van noodweer en noodweerecnes, zoals gezegd, sterk casuïstisch van aard is, kan het geen kwaad nogmaals kort de relevante feiten weer te geven. Kort gezegd was er in de casus sprake van een ordinaire verkeersruzie. De verdachte had zijn busje op een zodanige wijze op straat geparkeerd dat een medeweggebruiker er niet langs kon rijden. Deze medeweggebruiker is vervolgens op agressieve wijze verhaal komen halen, waarbij hij zeer dicht op de verdachte is gaan staan. De verdachte stond tijdens deze confrontatie klem tussen de openstaande deur van zijn voertuig en zijn belager die op korte afstand van hem stond. Hij heeft die persoon vervolgens met beide handen een flinke duw gegeven waardoor deze ongelukkig ten val is gekomen. De verdachte is vervolgd voor mishandeling en zowel in eerste aanleg als in hoger beroep veroordeeld ter zake van dit delict.

De verdachte ging in cassatie waarbij namens hem twee middelen werden ingediend. Het eerste middel bevat de klacht dat er geen sprake kan zijn geweest van mishandeling, nu het

hiervoor vereiste opzet bij de verdachte ontbrak. Nu klopt het dat de vaststelling dat sprake is van een duw op zich nog onvoldoende is voor de kwalificatie mishandeling (HR 13 december 2011, ECLI:NL:HR:2011:BT7123, r.o. 3,5). Die kwalificatie behoeft nadere motivering en is steeds afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Wanneer die omstandigheden bij de beoordeling betrokken worden, blijkt al gauw dat de onderhavige casus behoorlijk afwijkt van die uit het voorgenoemde, door de verdediging aangehaalde arrest. In die aangehaalde zaak betrof het een (krachtige) duw tegen de schouder waarbij die duw op zichzelf pijn bij het slachtoffer opleverde. Dat is iets anders dan een duw waardoor het slachtoffer ten val komt. Wat dat betreft heeft de onderhavige zaak meer overeenkomsten met een relatief recent arrest waarin sprake was van een zogenoemde ‘chest-bump’, hetgeen zoveel inhoudt als een harde duw met de borst tegen de borstkas van een ander (HR 14 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2855, *NJ* 2018/133, m.nt. H.D. Wolswijk; *SR* 2017-0462, m.nt. J.S. Nan). Ook in die zaak stonden de betrokkenen neus aan neus, waarna de een de ander een dusdanige duw met de borst gaf waardoor die ander omviel en letsel opliep. De Hoge Raad liet het oordeel van het hof dat sprake was van mishandeling in stand. Advocaat-generaal Hofstee wijst in zijn conclusie bij de huidige zaak ook op de overeenkomsten met de *Chest-bump*-zaak. Het feit dat betrokkenen dicht tegenover elkaar staan, zou mee kunnen wegen in de beoordeling van het gevaar van het vervolgens geven van een flinke duw. Dat gevaar zou in zo’n geval groter zijn vanwege de grote(re) kans dat iemand na zo’n duw ten val zal komen, met alle gevolgen van dien.

Expliciete overwegingen met betrekking tot het gevaar van het geven van een duw zien we in het oordeel van het hof echter niet terug. Het blijft aldus een beetje zoeken naar wat nu de concrete factoren zijn die maken dat een duw al dan niet opzettelijk mishandelend gegeven wordt. Wat dat betreft mag de motivering best wat uitvoeriger (in die zin eerder ook Nan in zijn annotatie bij het *Chest-bump*-arrest), het bewijs was immers voldoende aanwezig. Gezien zijn eerdere lijn met betrekking tot het vaststellen van het mishandelende karakter van een gegeven duw, is het echter weinig verrassend dat de Hoge Raad geen aanleiding ziet voor cassatie op dit onderdeel. De klacht wordt dan ook met de aan artikel 81 RO ontleende formulering afgehandeld.

Het tweede middel klaagt over de beoordeling door het hof van het beroep op noodweer. Door de verdediging was in hoger beroep bepleit dat de verdachte een beroep op noodweer toekwam, nu hij in een situatie was gebracht waarin hem geen andere weg meer openstond dan op een gewelddadige wijze te reageren. Het hof ging tot op zekere hoogte in die redenering mee. Doordat hij in het nauw gedreven was en zijn tegenstander op zeer korte afstand tegen hem stond te schreeuwen, was volgens het hof inderdaad voor de verdachte sprake van een dreigend gevaar voor een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding, waarin

voor hem de noodzaak bestond tot verdediging van het eigen lijf. Het hof acht de wijze waarop de verdachte zich verdedigd heeft echter niet proportioneel. Door op deze krachtige wijze te duwen, waarbij de ander op een pijnlijke wijze is neergekomen, heeft de verdachte in de visie van het hof de grenzen van de proportionaliteit overschreden.

De eis van proportionaliteit kan moeilijk los worden gezien van de eis van subsidiariteit. De Hoge Raad zelf zegt hierover: 'Deze met elkaar samenhangende en niet altijd scherp te onderscheiden eisen hebben betrekking op de vraag of de verdediging tegen de aanranding noodzakelijk was, respectievelijk op de vraag of de gekozen wijze van verdediging tegen de aanranding geboden was' (HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456, r.o. 3.5.1).

In artikel 41 Sr komen de woorden proportionaliteit en subsidiariteit niet voor. De wet spreekt over 'noodzakelijke en geboden verdediging'. In de noodzakelijkheid wordt ook wel de subsidiariteit gelezen: het vereiste dat men zich niet kon en hoefde te onttrekken aan de wederrechtelijke aanranding. De onderhavige zaak biedt een goed voorbeeld van een situatie waarin het voor de verdachte niet langer mogelijk is zich aan de aanranding te onttrekken. De verdachte stond immers ingeklemd tegen het portier van de auto. Indien onder zulke omstandigheden sprake is van een (dreigende) wederrechtelijke aanranding van een van de beschermde rechtsgoederen, dan is het de verdachte toegestaan zich hiertegen te verdedigen. Die verdediging kan ver gaan, maar dient altijd in verhouding te staan tot de ernst van de aanranding (zie bijv.: HR 25 juni 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC8953). Zodoende ziet men de eis van subsidiariteit niet alleen terug in de vorm van het zogenoemde 'onttrekkingsvereiste' maar ook later bij de beoordeling van wijze waarop er verdedigd mag worden. Indien er bijvoorbeeld een minder ingrijpend middel voorhanden is, zoals een vuistslag in plaats van een messteek, dan dient de verdachte voor het mindere te kiezen. Vervolgens dient gekeken te worden naar de wijze waarop dat middel is gehanteerd, waarbij de duur en de intensiteit van de gedraging van belang kunnen zijn. Zodoende loopt de beoordeling van de subsidiariteit soms naadloos over in die van de proportionaliteit (zie: C. Kelk & F. de Jong, *Studieboek materieel strafrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2019, p. 376).

Het hof oordeelde in de onderhavige zaak dat de duw die door de verdachte gegeven was niet in verhouding stond tot de dreigende aanranding. 'Immers, heeft de verdachte met kracht met twee handen op de borst van de aangever geduwd, waardoor de aangever op de grond is gevallen en hierdoor de verwondingen als eerder vermeld heeft opgelopen' (HR 27 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1685, r.o. 3.2.2). In de visie van het hof mocht de verdachte zich dus verdedigen, doch niet op deze wijze. Dan rest de vraag hoe een geoorloofde verdediging er dan uit had moeten zien. Een duw lijkt namelijk op het eerste gezicht een geschikt middel om de ontstane situatie mee op te heffen. Een duw creëert immers fysieke ruimte. Maar hoe hard mag zo'n duw dan zijn? Mag dit alleen een 'niet mishandelende' duw zijn, of mag de

verdediging verder gaan? Zoals gezien bij de bespreking van het eerste middel kan het geven van de duw niet automatisch gekwalificeerd worden als mishandeling. Daarvoor is nadere onderbouwing nodig; het moet gaan om een forse duw of een duw waarbij het slachtoffer grote(re) kans oploopt zich te verwonden bij een val. Het zijn echter precies die factoren die het hof betreft in de bespreking van de proportionaliteit. Hierdoor wordt het moeilijk voorstelbaar hoe in dit geval een duw uitgedeeld had mogen worden die wel mishandeling oplevert, maar tevens proportioneel is ten opzichte van de dreigende aanranding. Indien in deze situatie inderdaad slechts een 'niet mishandelende' duw uitgedeeld mag worden legt het hof een behoorlijk strenge maatstaf aan.

De Hoge Raad bestempelt de redenering van het hof als 'niet begrijpelijk' en verwijst naar de 'tot terughoudendheid nopende maatstaf'. Die maatstaf houdt in dat de gedraging als verdedigingsmiddel niet in onredelijke verhouding mag staan tot de ernst van de aanranding. Een deel van die terughoudendheid is al te zien in de formulering van de maatstaf: de toets is niet of de verdediging redelijk is, maar of deze niet *onredelijk* is. Dat lijkt toch een andere invalshoek, waarbij steeds in het achterhoofd gehouden moet worden dat het met de wijsheid achteraf makkelijk(er) oordelen is. In dat licht schiet de motivering van het hof tekort.

Toch roept de onderbouwing van dat oordeel door de Hoge Raad bij eerste lezing nog wel enkele vragen op. Volgens de Hoge Raad is het oordeel van het hof onbegrijpelijk in het licht van de vaststelling van het hof dat '(...) de aangever boos op de verdachte was afgelopen en zeer dicht op hem was gaan staan terwijl de aangever hem (schreeuwend) aansprak, terwijl de verdachte klem stond tussen zijn auto en de aangever en daardoor niet kon weglopen'. Die laatste zinssnede heeft duidelijk betrekking op de subsidiariteit. Door naar de subsidiariteit te verwijzen bij de beoordeling van de proportionaliteit krijgt de redenering een wat circulair karakter. Logischerwijs gaat de vaststelling van de noodzakelijkheid van de verdediging namelijk aan de beoordeling van de proportionaliteit van die eventuele verdediging vooraf. Immers, pas nadat vastgesteld is dat de verdachte zich niet kon en behoefde te onttrekken en hij zich aldus mocht verdedigen, komt de vraag aan de orde op welke wijze hij zich mocht verdedigen.

Een andere lezing is echter ook mogelijk waarbij de Hoge Raad de door het hof gebruikte formulering herhaalt om erop te wijzen dat, indien er inderdaad sprake is van een dreigende wederrechtelijke aanranding van een zekere intensiteit (schreeuwend op de verdachte aflopen) waarbij de verdachte geen ander redelijk alternatief voorhanden had nu hij klem tegen zijn auto stond, voor de verdachte ook de mogelijkheid open moet staan zich *daadwerkelijk* te verdedigen. Het laatste deel van de overweging van de Hoge Raad zou dan kunnen zien op de keuze van het verdedigingsmiddel en de wijze waarop het is gebruikt. Hoe die verdediging er dan uit had mogen zien is nu – achteraf – onvoldoende duidelijk, laat staan

dat dit voor de verdachte ten tijde van de noodweersituatie inzichtelijk had kunnen zijn. Indien er sprake is van een noodweersituatie en de verdachte kiest voor een op het eerste gezicht alleszins gepast verdedigingsmiddel, dan dient de rechter zodoende steeds goed inzichtelijk te maken waarom de gedraging volgens hem toch in wanverhouding staat tot de aanranding. Die tweede lezing lijkt de juiste. Daarbij zou het prettig zijn als ook de Hoge Raad dergelijke overwegingen in het vervolg beter inzichtelijk maakt. Als het om motiveren gaat, mag het uitgangspunt best zijn: liever iets te veel dan iets te weinig.

ANNOTATIE

Afwijzing verzoek tot aanhouding zaak in verband met ontbreken doktersbriefje.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 6 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:496.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie medeplegen poging diefstal met braak is bewezen verklaard, over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

De Hoge Raad overweegt dat het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 6 februari 2019 inhoudt dat de verdachte aldaar niet is verschenen. Het houdt verder in dat de voorzitter het verzoek van de verdediging tot aanhouding van de behandeling van de zaak aan de orde stelt en mededeelt dat het hof op 5 februari jl. een verzoek van de raadsman tot aanhouding van de behandeling van de zaak heeft ontvangen, waarin hij – kort weergegeven – te kennen geeft dat de verdachte zichzelf niet in staat acht vandaag ter terechtzitting aanwezig te zijn in verband met ziekte, dat de verdachte gebruik wil maken van zijn aanwezigheidsrecht en dat de verdachte heeft toegezegd dat hij een doktersverklaring zal sturen. Daarop heeft het hof de raadsman te kennen gegeven dat de behandeling van de zaak zal worden aangehouden, mits het hof voor 6 februari 2019 te 11.00 uur beschikt over de doktersverklaring. Anders zou het hof naar bevind van zaken handelen.

Op 6 februari jl. te 11.05 uur heeft de verdachte een e-mailbericht naar zijn raadsman toegestuurd waarin hij heeft medegedeeld dat hij naar de dokter is geweest in verband met een doktersverklaring voor de griep, dat betrokkene de verdachte te kennen heeft gegeven dat het beleid is om hiervoor een brief te schrijven of een ziekteverklaring per e-mail te sturen, dat de verdachte de raadsman niet machtigt om naar de terechtzitting te gaan, dat de verdachte ook niet ter terechtzitting zal verschijnen en dat de terechtzitting verplaatst moet worden naar een andere datum. Blijkens het e-mailbericht van de raadsman d.d. 6 februari jl. te 11.11 uur heeft de raadsman aan voormeld e-mailbericht van de verdachte de conclusie verbonden dat de verdachte geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen. Daarnaast geeft de raadsman te kennen dat de verdachte niet ter terechtzitting zal verschijnen, dat hij niet is gemachtigd om

de verdediging te voeren en dat hij andermaal verzoekt om de behandeling van de zaak aan te houden.

Na een onderbreking van het onderzoek voor beraad in raadkamer deelt de voorzitter als beslissing van het hof mede dat het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak wordt afgewezen en zij motiveert de beslissing als volgt. Allereerst stelt het hof vast dat de zaak op de terechtzittingen heeft gestaan van 9 januari 2018, 22 augustus 2018 en 14 november 2018, waarop de behandeling van de zaak telkens is aangehouden. Als het hof tot een belangenafweging zou moeten komen zou het belang van een behoorlijke strafvordering – welke omvat afdoening van de zaak binnen een redelijke termijn – ernstig in het gedrang komen, indien het onderzoek op de terechtzitting andermaal zou worden geschorst en dat dit belang onder de gegeven omstandigheden zwaarder moet wegen dan het belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Een belangenafweging is echter niet nodig. In dat kader overweegt het hof dat het hof op 14 november 2018 heeft bevolen dat verdachte ter terechtzitting van heden zou verschijnen, dat de verdachte nu zelf heeft aangeboden om een doktersverklaring te overleggen, maar dat heeft hij – ondanks de uitdrukkelijke termijnstelling en ondanks het belang ervan dat verdachte moet hebben begrepen – niet gedaan. Het hof acht derhalve de aan het verzoek ten grondslag gelegde problematiek (griep) niet aannemelijk geworden. Voorts heeft de verdachte zelf ervoor gekozen om zijn raadsman niet te machtigen.

De Hoge Raad overweegt dat het hof ter terechtzitting van 6 februari 2019 het verzoek tot aanhouding heeft afgewezen op de grond dat het ‘de aan het verzoek ten grondslag gelegde problematiek (griep) niet aannemelijk geworden [acht]’ omdat de verdachte geen doktersverklaring heeft overgelegd ondanks dat hij daartoe de dag daarvoor in de gelegenheid is gesteld. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel, in aanmerking genomen dat het hof, zoals uit zijn overwegingen blijkt, ermee bekend was dat volgens de raadsman de verdachte naar zijn huisarts is gegaan, maar dat hij geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen in verband met het beleid van de huisarts, niet zonder meer begrijpelijk is.

ANNOTATIE

Miskenning terugwijzingsopdracht Hoge Raad.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 6 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:497.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie mishandeling en bedreiging is bewezen verklaard, in de kern dat het hof de terugwijzingsopdracht van de Hoge Raad heeft miskend door te oordelen dat het de straf voor het onder 1 bewezen verklaarde kon 'bepalen' en niet gebonden was aan de motiveringseisen van artikel 358 Sv en artikel 359 Sv.

De Hoge Raad overweegt dat uit het van belang zijnde procesverloop (ECLI:NL:PHR:2021:99, onder 5 tot en met 10) blijkt dat:

- (i) de verdachte bij arrest van 16 februari 2017 door het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden is veroordeeld tot een taakstraf van 80 uren, subsidiair 40 dagen hechtenis, voor het onder 1 en 2 bewezen verklaarde en hij beroep in cassatie heeft ingesteld;
- (ii) de Hoge Raad dit arrest van het hof in ECLI:NL:HR:2018:2094 heeft vernietigd, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, met terugwijzing van de zaak naar het hof, 'opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan';
- (iii) het hof, dat na terugwijzing door de Hoge Raad heeft geoordeeld, de verdachte ter zake van feit 2 heeft ontslagen van alle rechtsvervolging en op grond van artikel 423 lid 4 Sv de straf voor het onder 1 bewezen verklaarde (hierna: feit 1) heeft bepaald op een taakstraf van 40 uren, subsidiair 20 dagen hechtenis.

Verder blijkt uit ECLI:NL:HR:2018:2094 niet van enige voor de terugwijzingsrechter van belang zijnde beperking van het cassatieberoep.

De Hoge Raad overweegt dat de rechter naar wie de Hoge Raad na (gedeeltelijke) vernietiging van een uitspraak de zaak heeft verwezen of teruggewezen, gebonden is aan de beslissing die de Hoge Raad heeft gegeven (vgl. ECLI:NL:HR:1996:AD2500). Dit brengt mee dat het hof – gelet op de omvang van het cassatieberoep tegen de eerdere beslissing van het hof – op grond

van de beslissing van de Hoge Raad de zaak opnieuw had moeten berechten en afdoen wat betreft het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging. De Hoge Raad oordeelt dat het hof door op de onder (iii) weergegeven wijze te beslissen de terugwijzingsopdracht van de Hoge Raad, voor zover het de straf voor feit 1 onder verwijzing naar artikel 423 lid 4 Sv heeft bepaald in plaats van voor feit 1 een straf op te leggen, miskend heeft.

ANNOTATIE

Tenuitvoerlegging voorwaardelijke straf na vrijspraak.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 6 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:400.

De verdediging klaagt namens verdachte dat het hof ten onrechte de tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf heeft gelast, nu het hof de verdachte heeft vrijgesproken van het in de zaak ten laste gelegde feit waarop de vordering tot tenuitvoerlegging was gegrond.

Uit de aan de Hoge Raad toegezonden stukken volgt – kort gezegd – dat het openbaar ministerie aan de vordering tot tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf ten grondslag heeft gelegd dat de verdachte zich voor het einde van de proeftijd heeft schuldig gemaakt aan het feit dat is ten laste gelegd in zaak A, te weten zaaksbeschadiging. Het hof heeft de verdachte vrijgesproken van dat feit, en hem veroordeeld voor een feit dat in eerste aanleg bij zaak A is gevoegd, te weten overtreding van artikel 8 lid 2 onder a WVV 1994 (ten laste gelegd in de zaak B). De uitspraak van het hof houdt met betrekking tot de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging in dat de officier van justitie de tenuitvoerlegging heeft gevorderd van een voorwaardelijke taakstraf voor duur van 16 uren, subsidiair 8 dagen hechtenis, opgelegd bij vonnis van de politierechter van 24 februari 2017. Deze vordering is in hoger beroep opnieuw aan de orde. Het hof is ten aanzien van de vordering tot tenuitvoerlegging van oordeel dat, nu gebleken is dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd aan een strafbaar feit schuldig heeft gemaakt, de tenuitvoerlegging van de gehele voorwaardelijk opgelegde taakstraf dient te worden gelast.

De Hoge Raad haalt artikel 14g en 14i Sr zoals deze luiden tot 1 januari 2020, voor zover van belang, aan en overweegt dat deze als gevolg van de gedeeltelijke inwerkingtreding van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (Wet van 22 februari 2017, *Stb.* 2017, 82) met ingang van 1 januari 2020, zijn komen te vervallen en haalt de huidige relevante wettelijke bepalingen, artikel 6:6:4 lid 6 Sv en artikel 6:6:21 lid 1 aanhef en onder a en lid 3 Sv aan.

De Hoge Raad overweegt dat het in ECLI:NL:HR:2001:AB0609 met betrekking tot de uitleg

van artikel 14g lid 1 (oud) Sr heeft overwogen dat de wetgever blijkens de wetsgeschiedenis met de woorden 'na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie' in de aanhef genoemde bepaling tot uitdrukking heeft willen brengen dat de rechter een andere beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke veroordeling kan geven dan die waartoe de vordering strekt. Nu in artikel 14i lid 6 Sr is bepaald dat de ingediende vordering door het openbaar ministerie kan worden gewijzigd, moet als bedoeling van de wetgever worden aangenomen dat de hiervoor bedoelde rechterlijke beoordelingsvrijheid haar begrenzing vindt in de grondslag van de vordering.

Opmerking verdient dat noch artikel 14i lid 6 Sr noch enige andere rechtsregel eraan in de weg staat dat die wijziging plaatsvindt gedurende het onderzoek in hoger beroep, terwijl deze, in aanmerking genomen dat artikel 313 Sv hier niet van toepassing is verklaard, niet in schriftelijke vorm hoeft te worden gedaan. Evenals artikel 14i lid 6 (oud) Sr, maakt het huidige artikel 6:6:4 lid 6 Sv het mogelijk dat het openbaar ministerie wijziging brengt in de vordering tot tenuitvoerlegging. Gelet hierop, en nu de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 6:6:4 Sv en artikel 6:6:21 Sv geen aanwijzing bevat dat de wetgever heeft beoogd in zoverre inhoudelijk wijziging te brengen in de weergegeven rechtspraak, heeft ook ten aanzien van het huidige artikel 6:6:21 Sv te gelden dat de rechterlijke beoordelingsvrijheid op de vordering tot tenuitvoerlegging haar begrenzing vindt in de grondslag van de vordering.

De Hoge Raad oordeelt dat, gelet hierop, het oordeel van het hof dat de tenuitvoerlegging kon worden bevolen op de grond dat de verdachte het in zaak B bewezen verklaarde feit heeft begaan van een onjuiste rechtsopvatting uitgaat, in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat het openbaar ministerie uitsluitend het begaan van feit A aan de vordering ten grondslag heeft gelegd.

RECHTSPRAAK

**Herzieningsverzoek op basis van bij aanvraag gevoegd
WhatsAppgesprek tussen moeder van slachtoffer en
schoonzus van aanvrager, waardoor beroep op
noodweer(exces) gehonoreerd zou moeten worden.**

***Herzieningsverzoek op basis van bij aanvraag gevoegd
WhatsAppgesprek tussen moeder van slachtoffer en schoonzus van
aanvrager, waardoor beroep op noodweer(exces) gehonoreerd zou
moeten worden.***

De aanvraag berust op de stelling dat sprake is van een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. Daartoe wordt aangevoerd dat het ernstig vermoeden bestaat dat het hof de aanvrager zou hebben vrijgesproken, althans het beroep op noodweer(exces) zou hebben gehonoreerd, als het bekend was geweest met de inhoud van het bij de aanvraag gevoegde WhatsAppgesprek van 26 oktober 2016 tussen – volgens de aanvraag – de moeder van het slachtoffer [slachtoffer 1] en de schoonzus van de aanvrager. Dit gesprek houdt volgens de aanvraag in dat de moeder van [slachtoffer 1] tegen de schoonzus van de aanvrager heeft gezegd: ‘Als hij ([aanvrager]) nogmaals mij lastig valt...?... [aanvrager] zal dan problemen krijgen. Hij zal klappen krijgen en ik zal hele erge verklaringen afleggen over hem’.

Zoals blijkt uit de hiervoor weergegeven overwegingen heeft het hof de stelling van de aanvrager verworpen dat hij door de aangevers werd aangevallen en dat hij om hulp heeft geroepen. Het hof heeft daartoe onder meer overwogen dat geen van de getuigen daarover heeft verklaard, terwijl dat gezien de plaats van het incident wel voor de hand had gelegen, en dat het bij de aanvrager geconstateerde relatief geringe letsel niet kan passen bij de door hem afgelegde verklaringen. Het nu overgelegde – weinig zeggende en niet gedetailleerde – WhatsAppgesprek van ruim zeven maanden vóór dat incident wekt niet het ernstige vermoeden dat, indien dit gesprek bekend zou zijn geweest bij het hof, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid tot vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging van de gewezen verdachte.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-04-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:499

Zaaknummer: 20/04426

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: M. Çankaya

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft hof terugwijzingsopdracht Hoge Raad miskend door te oordelen dat het straf voor feit 1 kon ‘bepalen’ en niet gebonden was aan motiveringseisen van artikel 358 en 359 Sv?

Heeft hof terugwijzingsopdracht Hoge Raad miskend door te oordelen dat het straf voor feit 1 kon ‘bepalen’ en niet gebonden was aan motiveringseisen van artikel 358 en 359 Sv?

Het cassatiemiddel klaagt in de kern dat het hof de terugwijzingsopdracht van de Hoge Raad heeft miskend door te oordelen dat het de straf voor het onder 1 bewezen verklaarde kon ‘bepalen’ en niet gebonden was aan de motiveringseisen van artikel 358 Sv en artikel 359 Sv.

Het voor de beoordeling van het cassatiemiddel van belang zijnde procesverloop is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 tot en met 10. Daaruit blijkt dat:

(i) de verdachte bij arrest van 16 februari 2017 door het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden is veroordeeld tot een taakstraf van 80 uren, subsidiair 40 dagen hechtenis, voor het onder 1 en 2 bewezen verklaarde en hij beroep in cassatie heeft ingesteld;

(ii) de Hoge Raad bij zijn arrest van 13 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2094, dit arrest van het hof heeft vernietigd maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, met terugwijzing van de zaak naar het hof, ‘opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan’;

(iii) het hof, dat na terugwijzing door de Hoge Raad heeft geoordeeld, de verdachte ter zake van feit 2 heeft ontslagen van alle rechtsvervolging en op grond van artikel 423 lid 4 Sv de straf voor het onder 1 bewezen verklaarde (hierna: feit 1) heeft bepaald op een taakstraf van 40 uren, subsidiair 20 dagen hechtenis.

De rechter naar wie de Hoge Raad na (gedeeltelijke) vernietiging van een uitspraak de zaak heeft verwezen of teruggewezen, is gebonden aan de beslissing die de Hoge Raad heeft gegeven (vgl. HR 27 februari 1996, ECLI:NL:HR:1996:AD2500). Dit brengt mee dat het hof – gelet op de omvang van het cassatieberoep tegen de eerdere beslissing van het hof – op grond van de beslissing van de Hoge Raad de zaak opnieuw had moeten berechten en afdoen wat betreft het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging. Door op de hiervoor onder (iii) weergegeven wijze te beslissen heeft het hof de terugwijzingsopdracht van de Hoge Raad miskend, voor zover het de straf voor feit 1 onder verwijzing naar artikel 423 lid 4 Sv heeft bepaald in plaats van voor feit 1 een straf op te leggen.

Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de ‘strafbepaling’ ter zake het onder 1 bewezen verklaarde, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat voor het onder 1 bewezen verklaarde alsnog een beslissing over de ‘strafoplegging’ wordt genomen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-04-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:497

Zaaknummer: 19/03918

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: R. Schreudering

Wetsartikelen: 359 Sv en 423 Sv

RECHTSPRAAK

Kon hof aanmelding bij zedenconvenant en meewerken aan convenant tussen reclassering en politie, onder meer inhoudende bezoek door wijkagent in zijn huis of omgeving, opleggen als bijzondere voorwaarde?

Kon hof aanmelding bij zedenconvenant en meewerken aan convenant tussen reclassering en politie, onder meer inhoudende bezoek door wijkagent in zijn huis of omgeving, opleggen als bijzondere voorwaarde?

Het cassatiemiddel klaagt over de door het hof opgelegde bijzondere voorwaarde dat 'de veroordeelde wordt aangemeld bij het zedenconvenant en meewerkt aan het convenant tussen reclassering en politie, dat onder meer inhoudt dat hij door de wijkagent bezocht kan worden in zijn huis of omgeving'.

Een bijzondere voorwaarde als bedoeld in artikel 14c lid 2 onder 14° Sr dient het gedrag van de veroordeelde te betreffen. Als zodanig kunnen worden aangemerkt voorwaarden die strekken ter bevordering van een goed levensgedrag van de veroordeelde of die een gedraging betreffen waartoe hij uit een oogpunt van maatschappelijke betamelijkheid gehouden moet worden geacht. Zo'n voorwaarde dient voldoende precies het daarin vervatte gedragsvoorschrift te formuleren. Zij kan niet geacht worden gedrag van de verdachte te omvatten dat in feite overeenkomt met het meewerken aan door de politie uit te oefenen veelomvattende en ingrijpende dwangmiddelen (vgl. HR 7 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1215).

De bijzondere voorwaarde houdt allereerst in dat 'de veroordeelde wordt aangemeld bij het zedenconvenant'. In zoverre gaat het niet om een voorwaarde die het gedrag van de veroordeelde betreft en is deze voorwaarde niet in overeenstemming met artikel 14c lid 2 onder 14° Sr. Voor zover de bijzondere voorwaarde verder inhoudt dat de veroordeelde 'meewerkt aan het convenant tussen reclassering en politie, dat onder meer inhoudt dat hij door de wijkagent bezocht kan worden in zijn huis of omgeving', voldoet deze voorwaarde niet aan de hiervoor genoemde maatstaf. Het hof heeft immers met de enkele verwijzing naar de

medewerking aan 'het zedenconvenant tussen de reclassering en de politie' onvoldoende precies omschreven welk gedragsvoorschrift de bijzondere voorwaarde omvat, waarbij ook niet duidelijk is met welk doel en in welke vorm de bezoeken van de wijkagent waaraan medewerking moet worden verleend, zullen plaatsvinden.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-04-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:498

Zaaknummer: 19/04289

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 14c Sr

RECHTSPRAAK

Kon hof tenuitvoerlegging van eerder voorwaardelijk opgelegde straf gelasten, nu hof verdachte heeft vrijgesproken van ten laste gelegde feit waarop vordering tenuitvoerlegging is gegrond (zaaksbeschadiging)?

Kon hof tenuitvoerlegging van eerder voorwaardelijk opgelegde straf gelasten, nu hof verdachte heeft vrijgesproken van ten laste gelegde feit waarop vordering tenuitvoerlegging is gegrond (zaaksbeschadiging)?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte de tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf heeft gelast, nu het hof de verdachte heeft vrijgesproken van het in de zaak met parketnummer 03-246369-17 ten laste gelegde feit waarop de vordering tot tenuitvoerlegging was gegrond.

In HR 20 maart 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB0609 heeft de Hoge Raad het volgende overwogen met betrekking tot de uitleg van artikel 14g lid 1 (oud) Sr:

‘Blijkens de wetsgeschiedenis heeft de wetgever met de woorden “na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie” in de aanhef van het eerste lid van art. 14g Sr tot uitdrukking willen brengen dat de rechter een andere beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging van een voorwaardelijke veroordeling kan geven dan die waartoe de vordering strekt. Nu in het zesde lid van art. 14i Sr is bepaald dat de ingediende vordering door het openbaar ministerie kan worden gewijzigd, moet als bedoeling van de wetgever worden aangenomen dat de hiervoor bedoelde rechterlijke beoordelingsvrijheid haar begrenzing vindt in de grondslag van de vordering.

Opmerking verdient dat noch art. 14i, zesde lid, Sr noch enige andere rechtsregel eraan in de weg staat dat die wijziging plaatsvindt gedurende het onderzoek in hoger beroep, terwijl deze, in aanmerking genomen dat art. 313 Sv hier niet van toepassing is verklaard, niet in schriftelijke vorm hoeft te worden gedaan.’

Evenals het – thans vervallen – artikel 14i lid 6 (oud) Sr, maakt het huidige artikel 6:6:4 lid 6 Sv het mogelijk dat het openbaar ministerie wijziging brengt in de vordering tot tenuitvoerlegging. Gelet hierop, en nu de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 6:6:4 Sv en 6:6:21 Sv geen aanwijzing bevat dat de wetgever heeft beoogd in zoverre inhoudelijk wijziging te brengen in de hiervoor weergegeven rechtspraak, heeft ook ten aanzien van het huidige artikel 6:6:21 Sv te gelden dat de rechterlijke beoordelingsvrijheid op de vordering tot tenuitvoerlegging haar begrenzing vindt in de grondslag van de vordering.

Gelet hierop getuigt het oordeel van het hof dat de tenuitvoerlegging kon worden bevolen op de grond dat de verdachte het in zaak B bewezen verklaarde feit heeft begaan van een onjuiste rechtsopvatting, in aanmerking genomen dat het hof heeft vastgesteld dat het openbaar ministerie uitsluitend het begaan van feit A aan de vordering ten grondslag heeft gelegd.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging van de bij vonnis van de politierechter in de rechtbank Limburg van 24 februari 2017 (parketnummer 03-152544-16) opgelegde voorwaardelijke straf, wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-04-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:400

Zaaknummer: 20/01218

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en A.E.M. Röttgering

Advocaten: Brinkman, B.H.S. B.H.S. Brinkman

Wetsartikelen: 14i (oud) Sr en 6:6:4 Sv

RECHTSPRAAK

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte griep heeft maar geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen, door hof afgewezen met overweging dat gestelde griep niet aannemelijk is geworden.

Aanhoudingsverzoek op de grond dat verdachte griep heeft maar geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen, door hof afgewezen met overweging dat gestelde griep niet aannemelijk is geworden.

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Het hof heeft ter terechtzitting van 6 februari 2019 het verzoek tot aanhouding afgewezen op de grond dat het ‘de aan het verzoek ten grondslag gelegde problematiek (griep) niet aannemelijk geworden [acht]’ omdat de verdachte geen doktersverklaring heeft overgelegd ondanks dat hij daartoe de dag daarvoor in de gelegenheid is gesteld. In aanmerking genomen dat het hof ermee bekend was, zoals blijkt uit zijn hiervoor weergegeven overwegingen, dat volgens de raadsman de verdachte naar zijn huisarts is gegaan maar dat hij geen doktersverklaring heeft kunnen krijgen in verband met het beleid van de huisarts, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het hof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-04-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:496

Zaaknummer: 19/01003

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Advocaten: Y. Moskowicz

Wetsartikelen: 279 Sv en 281 Sv